

**CONSILIUL SUPERIOR AL
PROCURORILOR**

*mun. Chișinău,
bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 73
tel.022-828501 e-mail:aparat@csp.md*

**THE SUPERIOR COUNCIL
OF PROSECUTORS**

*Chisinau city,
73, Ștefan cel Mare și Sfânt
tel.022-828501 e-mail:aparat@csp.md*

29 noiembrie 2022 nr.5/1-01d/22-3483

La nr.18-23-11162 din 17.11.2022

**Domnului Sergiu LITVINENCO
Ministru al justiției**

**Domnului Roman CAZAN
Secretar general adjunct
al Guvernului**

Vă prezentăm *infra*, opinia Consiliului Superior al Procurorilor elaborată în contextul procedurilor aferente promovării proiectului de lege, înregistrat cu numărul unic 853/MJ/2022, pentru modificarea unor acte normative (*privind implementarea Protocolului nr.16 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale*).

Menționăm că susținem, de principiu, modificările ce se propun, având în vedere obiectivul de aliniere a cadrului normativ național la prevederile Protocolului nr.16 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Este, așadar, o evoluție valoroasă posibilitatea completării atribuțiilor Curții Constituționale și ale Curții Supreme de Justiție (nominalizate ca fiind „instanțe supreme ale Înalțelor Părți Contractante” în sensul art.10 din Protocolul nr.16) cu competența solicitării de la Curtea europeană a drepturilor omului a unui aviz consultativ în chestiuni de principiu privind interpretarea sau aplicarea unor drepturi și libertăți prevăzute în Convenție sau de către protocoalele la aceasta.

Existența unui asemenea mecanism/instrument juridic este în măsură să contribuie la sporirea calității actului de justiție la nivel național și să garanteze justițiabililor aplicarea legii în sensul celor mai înalte standarde ale procesului echitabil.

Totodată, considerăm că sunt necesare precizări privind sintagma din art.II pct.1 ale proiectului – „în cadrul unei cauze aflate în examinare”, după cum urmează:

Prevederile proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (nr.unic 853/MJ/2022)	Propunerea de modificare	Argumentarea propunerii
Art. II – Legea nr. 789/1996 cu privire la Curtea Supremă de Justiție (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 15–17, art. 64), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:	1. Articolul 13 alineatul (1) se completează cu litera c ¹) cu următorul cuprins: „c ¹) înaintează în plen propuneri privind solicitarea avizului consultativ al Curții	Pentru a asigura previzibilitatea și claritatea normei, ar putea fi luată în considerație posibilitatea completării sintagmei din art.II pct.1 „în cadrul unei cauze aflate în examinare” cu o precizare, e.g. – „la orice etapă a judecării acesteia”, astfel încât și instanțele de fond să poată sesiza

1. Articolul 13 alineatul (1) se completează cu litera c¹⁾ cu următorul cuprins: „c¹⁾ înaintează în plen propuneri privind solicitarea avizului consultativ al Curții Europene a Drepturilor Omului în cadrul unei cauze aflate în examinare;”.	Europene a Drepturilor Omului în cadrul unei cauze aflate în examinare, <u>la orice etapă a judecării acesteia</u>”.	Curtea Supremă de Justiție pe acest subiect. După modul în care este formulată în proiect această prevedere, s-ar putea deduce interpretarea că o asemenea sesizare la Curtea europeană a drepturilor omului ar putea fi depusă, <i>stricto sensu</i>, numai când cauza se află nemijlocit pe rolul Curții Supreme de Justiție. Totuși, în opinia noastră, pentru a asigura o aplicare eficientă, cu impact real în asigurarea respectării drepturilor omului încă de la etapele incipiente ale procesului, precum și în vederea anticipării unor întârzieri majore în aplicarea conformă a principiilor Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ar fi oportun ca justițiabilii să aibă acces la acest mecanism/instrument juridic chiar de la etapa aflării procesului în prima instanță (examinarea în fond). Respectiv, în asemenea circumstanțe este relevant, ca instanțele de grad inferior, din oficiu sau la cererea părților în proces, să poată adresa demers către Curtea Supremă de Justiție pentru a decide asupra expedierii către Curtea europeană a drepturilor omului a solicitării unui aviz consultativ în sensul promovat de prezentul proiect.
--	---	--

Oferirea posibilității instanțelor de fond și curților de apel de a sesiza Curtea Supremă de Justiție în vederea solicitării acestui aviz consultativ, comportă multiple beneficii în contextul alinierii practicii jurisprudențiale ale instanțelor naționale cu cea a Curții europene pentru reducerea semnificativă a condamnărilor Republicii Moldova de către această instanță europeană. De asemenea, introducerea acestor modificări generează necesitatea precizărilor de rigoare și în legislația procesual-civilă/penală, contravențională și administrativă, pentru a asigura caracterul unitar și sistemic al acesteia.

Cu respect,

**Președinte al Consiliului
Superior al Procurorilor**

semnat

Angela MOTUZOC